

30 березня 2010 року

Демографічна політика в Україні: чи варто платити більше?

“Не варто розраховувати на те, що ми зможемо відкупитися від демографічної кризи вісьмома, десятима чи п'ятнадцятьма тисячами гривень на кожного з новонароджених. Це ще не вдалося жодній країні. Державна допомога при народженні дитини потрібна, але вона не є панацеєю”, — зазначив на прес-конференції Максим Борода, керівник програми МЦПД “Соціальна економіка”.

Досвід багатьох країн свідчить, що запровадження навіть дуже великих виплат при народженні дитини не здатне забезпечити реального поліпшення демографічної ситуації. Зумовлене такими заходами зростання народжуваності переважно відбувається внаслідок зсуву “календарів народжень”, коли жінки вирішують народити раніше, аніж збиралися. Реальне збільшення народжуваності припадає лише на пізні вікові групи, що постають перед вибором: народити зараз чи вже ніколи. Зсув «календарів народжень» з часом призводить до спаду народжуваності та непередбачуваної репродуктивної поведінки.

Настільки широке та беззастережне використання прямого стимулювання народжуваності, на якому зараз ґрунтується вся демографічна політика України, створює ризик збільшення народжуваності переважно серед малозабезпечених і маргінальних верств населення. Це, своєю чергою, може призвести до низки негативних соціальних наслідків, як-от відмови від дітей, зростання дитячої безпритульності тощо.

Народний депутат України Станіслав Довгий наголосив на важливості реформи соціально-демографічної політики за наявних в Україні загрозливих демографічних тенденцій:

- середня тривалість життя в Україні становить 66 років, що на 11 років менше, ніж у країнах Західної Європи;
- спостерігається надвисока смертність чоловіків працездатного віку: у 30-річному віці чоловіки гинуть учетверо частіше за жінок;
- рівень дитячої смертності в Україні вдвічі вищий за середній в Європі;
- Україна має один з найнижчих рівнів народжуваності у світі: для підтримання стабільної чисельності населення народжуваність повинна бути майже удвічі вищою;
- епідемічні показники захворюваності на туберкульоз у 10–12 разів перевищують аналогічні показники в розвинених країнах;
- щодня в Україні стає на 35 ВІЛ-інфікованих більше;
- стан здоров'я населення на 50% залежить від способу життя. В Україні споживають 12 л алкоголю на особу щороку. За даними Всесвітньої організації здоров'я, якщо річне споживання перевищує 8 л на особу, відбувається поступова деградація суспільства.

*Контактна особа:
Максим Борода, експерт МЦПД,
керівник програми “Соціальна економіка”
Тел. (044) 484-4400
e-mail: mboroda@icps.kiev.ua
www.icps.com.ua*